

Nærings- og fiskeridepartementet

Vedr høring om sentrale tema for ny kvotemelding

Vadsø kommune viser til invitasjon til å gi høringsuttalelse til ny kvotemelding.

Kommunestyret hadde sitt første møte etter sommeren i går 13.10., og rakk dessverre ikke fristen for innsending av høringssvar som var satt til 7.10.22.

Vi tillater oss imidlertid likevel å sende inn Vadsø kommunes innspill - vedtatt av Vadsø kommunestyre 13.10.22 (sak 80/22) - til kvotemeldingen direkte til departementets postmottak.

HØRINGSUTTAELSE OM NOTATER KVOTEMELDINGA

Innledningsvis vil vi berømme Nærings- og fiskeridepartementet for å invitere til en bred høring om aktuelle temaer i forbindelse med ny kvotemelding. Notatene tar for seg en rekke konkrete problemstillinger. Vi vil ikke gå inn på detaljene i de fire høringsnotatene, men ta for oss det vi mener bør være overordnede mål og retning for regjeringens arbeid.

Kvotemeldinga og ikke minst hjemfall av de tidsavgrensede strukturkvotene representerer en enestående mulighet for regjeringen til å bringe fiskeripolitikken i tråd med de målene Stortinget har satt for forvaltningen av våre felles fiskeressurser, men som man ikke når i dag. Vi ber om at regjeringen griper muligheten!

I strukturmeldingen (fra 2007) ble det grundig understreket at våre felles fiskeressurser tilhører fellesskapet. De løsningene som ble skissert i strukturmeldinga søkte å balansere hensynet til bedriftsøkonomisk lønnsomhet i flåten opp mot samfunnsmessige hensyn, og ikke minst prinsippet om fisken som fellesskapets ressurs. Det å innføre tidsavgrensing på strukturkvotene var et uttrykk for det siste.

Den nye havressursloven trådte i kraft i 2009. Formålsparagrafen lyder slik: Formålet med lova er å sikre ei berekraftig og samfunnsøkonomisk lønsam forvaltning av dei viltlevande marine ressursane og det tilhøyrande genetiske materialet og å medverke til å sikre sysselsetjing og busetjing i kystsamfunna.

I havressurslovens § 7 d slås det fast at ved forvaltningen av de marine ressursene skal det legges vekt på en formålstjenlig fordeling av ressursene, som blant annet kan medvirke til å sikre sysselsetting og bosetting i kystsamfunnene.

Dette hensynet bør veie tungt for regjeringen i en tid der den nordligste og mest fiskeriavhengige landsdelen opplever en negativ befolkningsutvikling.

Dersom de tidsavgrensede strukturkvotene automatisk tilbakeføres til den fartøygruppen de kom fra, så vil det utelukkende være de bedriftsøkonomiske interessene til de som allerede er innafor (i form av kvoter i lukket gruppe) som vektlegges mest. Vi mener det vil være feil, all den tid man har manglende oppnåelse av sentrale samfunnsmessige mål for fiskeripolitikken.

Havressursloven kom etter at strukturmeldingen ble behandlet av stortinget for om lag 15 år siden. Derfor bør dagens regjering vurdere fordeling av strukturgevinsten i lys av de nye lovbestemmelsene som er kommet på plass siden da.

Riksrevisjonens rapport om undersøkelse av kvotesystemet i kyst- og havfisket 2020 konkluderte med at endringene i kvotesystemet mellom 2004 og 2018 har bidratt til økt lønnsomhet i fiskeflåten, men har også utfordret fiskeripolitiske prinsipper og ført til mindre fiskeriaktivitet i flere kystsamfunn. Hovedfunnene i rapporten var:

- Endringene i kvotesystemet har ført til økt lønnsomhet i flåten
- Etablerte fiskeripolitiske prinsipper er blitt utfordret
- Økte kvotepriser har gjort det vanskeligere å rekruttere nye fiskere
- Endringer i den minste kystflåten har negative konsekvenser for fiskerisamfunn
- Flere fiskeriavhengige samfunn har fått redusert fiskeriaktivitet
- Flere av endringene i kvotesystemet er ikke tilstrekkelig konsekvensutredet av departementet.

Vi vil presisere at vi fortsatt mener det er viktig å ivareta hensynet til lønnsomhet i flåteleddet. Vi mener også det er vesentlig å opprettholde en variert og framtidsrettet fiskeflåte som gir fleksibilitet for både fangst- og fiskeindustrileddet. Vi mener imidlertid balansen i dag har flyttet seg for mye i retning av bedriftsøkonomiske hensyn på bekostning av samfunnsmessige mål. Vi er også betenkt over en utvikling der kvoter flyttes fra mindre flåtegrupper og over til større flåtegrupper.

Vi mener derfor at regjeringen i det videre arbeidet med kvotemeldinga må styre etter målet om å sikre bosetting i fiskeriavhengige samfunne, og svare ut hvordan man konkret skal bringe kvotesystemet i tråd med de overordnede mål Stortinget har vedtatt, jfr Riksrevisjonens rapport.

Hvordan dette skal utformes i praksis må utredes nærmere, men vi vil her peke på noen muligheter:

- Økte kvoter til de fartøyene som leverer fersk fisk til mottak og industri. Dette vil være til gunst for videreforedling i Norge og for den kystnære flåten som leverer lokalt.
- Styrke kvotegrunnlaget til den minste flåten under 11 meter for å sikre at denne gruppen kan drive mer lønnsomt uten strukturvirkemidler, som jo Hurdalsplattformen har satt foten ned for
- Økt avsetning til åpen gruppe. Det bør ikke belastes den øvrige kystflåten.

Havressursloven slår fast at forvaltningstiltak skal være med og sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur. Vi ber om at departementet i det videre arbeidet med kvotemeldingen sørger for at hensynet til samisk bosetting og kultur blir vurdert særskilt for å få på plass tiltak som gir effekt. Den sjøsamiske kulturen har gjennom mange tiår vært i en

særlig sårbar situasjon. Oppfølgingen av kystfiskeutvalget gjennom en lovfesting av retten til fiske i definerte samiske områder og innføring av kystfiskekvota har uten tvil bidratt til en mer positiv utvikling mange steder. Likevel er det fortsatt behov for fiskeripolitiske grep og økte kvoter for å sikre det materielle grunnlaget for den sjøsamiske kulturen.

Vi har merket oss at regjeringen vil innføre en grunnrentebeskatning for havbruksnæringa, vindkraft og vannkraft med begrunnelse i at våre fellesskapets naturressurser skal komme fellesskapet til gode. Vi mener disse vurderingene bør gjøres også for fiskerinæringa. Vi mener at den kystnære flåten gjør sin plikt overfor fellesskapet ved å være til stede i de fiskeriavhengige lokalsamfunnene og ved å legge til rette for sysselsetting både på sjø og land. For den fullstrukturerte havfiskeflåten og mer stedsuavhengige flåten som leverer frosset råstoff bør innføring av grunnrentebeskatning vurderes på lik linje med de andre næringene som vil omfattes av dette. Vi foreslår derfor at regjeringen vurderer innføring av grunnrentebeskatning for havfiskeflåten og/eller de fartøyene som ikke leverer fersk fisk på land i Norge

Med hilsen

Marita Jakola Skansen
Ass. kommunedirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift